

Hvor kommer dit træ fra?

– En quick guide til offentligt indkøb af lovligt og bæredygtigt træ

Er du ansvarlig for indkøb af trævarer, inventar, møbler eller papir til en offentlig myndighed eller institution?
 Er du ansvarlig for opførelse eller vedligehold af offentlige bygninger eller ejendomme?
 Er du ansvarlig for udbygning og vedligeholdelse af havne?

Hvis svaret er JA på et af ovennævnte tre spørgsmål – så læs videre...

Dine indkøb gør en forskel!

Det kan ofte være miljømæssigt fordelagtigt og en god klimastrategi at bruge træ frem for andre mere miljø- og CO₂-belastende materialer. Men det forudsætter, at træet er dyrket og fældet på lovlig og bæredygtig vis. Ellers risikerer du at bidrage til skovrydning, udpining af skove, forringelse af biodiversitet og manglende hensyntagen til lokale og indfødte folk. **Derfor bør du aktivt tilstræbe at købe lovligt og bæredygtigt træ!**

Denne quick guide hjælper dig godt i gang.

Mere udførlig vejledning findes på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside. Denne indeholder en generel del samt en række konkrete eksempler og forslag til kravspecifikationer, kontraktvilkår mv. Se denne her: www.skovognatur.dk/Skov/Miljoet/

Certificeret træ – den nemmeste vej!

Hvis du kan skaffe certificeret træ, vil dette være den hurtigste og nemmeste måde for dig til at få dokumenteret lovligt og bæredygtigt træ. Skov- og Naturstyrelsen har listet nogle certificeringsordninger, som kan anvendes hertil:

Lovligt og bæredygtigt træ kan dokumenteres med et sporbarhedscertifikat fra enten FSC¹ eller PEFC².

Lovligt træ kan dokumenteres med et sporbarhedscertifikat fra FSC, PEFC, SGS-TLVT³ og SW-VLC⁴ samt FLEGT-licenser⁵.

Stil krav – på den rette måde...

Som offentlig indkøber skal du altid sikre dig, at du overholder reglerne i tilbudsloven og EU's udbudsregler, dvs. udbudsdirektivet og forsyningsvirksomhedsdirektivet. Ved indkøb af lovligt og bæredygtigt træ er grænsen for annonceringspligt efter tilbudsloven særlig vigtig (kontrakter over 500.000 kr. skal annonceres).

Køb og kontrakter over 500.000 kr.

Du skal være særligt opmærksom på, hvordan du formulerer dine krav for alle køb og kontrakter over 500.000 kr. For sådanne kan du ikke kræve, at træet skal være certificeret efter en eller flere bestemte ordninger.

Udgangspunktet er, at du godt må pege på bestemte certificeringsordninger, som du vil anerkende som dokumentation for lovligt hhv. bæredygtigt træ, men du skal også være parat til at modtage anden passende dokumentation.

Du bør som hovedregel altid stille krav om, at alt træ i en leverance til det offentlige skal være dokumenterbart lovligt produceret. Det kan derimod ofte være vanskeligt at sikre sig dokumentation for, at alt træ også er bæredygtigt. Fx kan certificeret træ ofte bestå af et mix af bæredygtigt træ, lovligt træ og genbrugstræ.

En praktisk måde at håndtere det på er, at du stiller mindstekrav om, at alt træ skal være lovligt træ og at en vis minimumsandel skal være bæredygtigt træ eller genbrugstræ (typisk 70%).

- 1 FSC = Forest Stewardship Council
- 2 PEFC = Programme on the Endorsement of Forest Certification
- 3 SGS TLTV = Timber Legality & Traceability Verification (SGS)
- 4 SW VLC = Verification of Legal Compliance (Rainforest Alliance's Smartwood programme)
- 5 FLEGT-licenser = Et EU-værktøj til verifikation af lovlighed for importeret træ. Systemet er under implementering og endnu ikke operationelt.

En anden model er at gøre bæredygtigt træ til en konkurrenceparameter. Den kan du bruge, hvis du tvivler på at markedet vil kunne honorere et krav om en bestemt minimumsandel af bæredygtigt træ. Så kan du stille minimumskrav om lovligt træ og lægge vægt på en høj andel af bæredygtigt træ i din indhentning af tilbud. Det forudsætter, at kriteriet for tildelingen af kontrakten er "det økonomisk mest fordelagtige tilbud".

Vejledningen giver anvisning på, hvordan du kan formulere dine krav og hvordan du kan forholde dig til forskellige former for dokumentation. Der gives en række eksempler på udbudsmateriale, kontraktvilkår osv. Vejledningen er inddelt i afsnit, der særligt henvender til personer med ansvar for:

- centrale indkøb og indkøb til institutioner
- byggeri og vedligeholdelse af ejendomme
- udbygning og vedligeholdelse af havne

Køb og kontrakter under 500.000 kr.

For køb og kontrakter under 500.000 kr. kan du som udgangspunkt godt forlange, at træet skal være certificeret efter en eller flere bestemte ordninger – fx en af dem Skov- og Naturstyrelsen har listet som tilstrækkelige garanter for lovligt og bæredygtigt træ.

En praktisk måde at håndtere det på er, at du for sådanne køb og kontrakter under 500.000 kr. slet og ret stiller krav om, at træet skal være certificeret efter enten FSC eller PEFC-ordningen.

OBS! Krav om certificering efter eller flere bestemte mærker forudsætter dog, at kontrakten ikke vurderes at kunne have interesse for udenlandske tilbudsgivere. Det gælder også for mindre kontrakter under 500.000 kr.

Vurderer du at kontrakten kan have interesse for udenlandske tilbudsgivere, så bør du håndtere indkøbet som foreskrevet under køb og kontrakter over 500.000 kr. Det kan du også vælge at gøre, hvis du er usikker på, om markedet kan levere tilstrækkeligt med certificeret træ til dit specifikke formål.

Gode råd:

1) Planlæg dine indkøb i god tid!

Det potentielle udbud af certificeret træ er stort, men det kan ofte tage tid at skaffe det.

2) Vurder om træ eller produkter med træfibre indgår i dit indkøb eller byggeri

Krav om lovligt og bæredygtigt "træ" er relevant for alle træbaserede produkter (trælast, møbler, papir..)

3) Informer i god tid alle relevante personer

Offentlige indkøb og byggerier kan ofte involvere mange personer. Ansvar for udbudsmateriale mv. kan være uddelegeret til konsulenter. Det er vigtigt at alle involverede er informeret tidligt, så krav om lovligt og bæredygtigt træ kan indarbejdes i de rigtige faser.

4) Stil krav om lovligt og bæredygtigt træ – på den rette måde

Det er vigtigt, at dine krav og udbudsvilkår bliver formuleret på den rette måde. Hvordan det bedst gøres afhænger af den konkrete situation, herunder om det er større eller mindre indkøb/byggeri. Se forslag til konkrete formuleringer i vejledningen.

5) Fokusér på træets egenskaber og anvendelsesmuligheder

Mange mindre kendte træarter kan ofte være lige så gode som kendte til bestemte formål. Ved at fokusere på træets egenskaber og anvendelsesmuligheder frem for bestemte arter kan du ofte gøre det lettere for tilbudsgivere at skaffe lovligt og bæredygtigt træ.

6) Forlang dokumentation – og følg op!

Sæt som standardvilkår i dine udbudsbetingelser og kontraktvilkår, at leverandøren på forlangende skal kunne dokumentere, at kravene om lovligt og bæredygtigt træ er overholdt. Og følg op! Vejledningen giver nærmere anvisning på, hvordan du kan gøre.

Kontaktinformation:

Christian Lundmark Jensen
Telefon: (+45) 7254 2602
E-Mail: clj@sns.dk

Jonas Fredsted Villadsen
Telefon: (+45) 7254 2405
E-Mail: jofvi@sns.dk

Foto:
Side 1 / Colourbox
Side 2 / Bert Wiklund